

poštinega prijatelja je malovredno in brez ljubezni, ker želi občini večih nesreč. Če ravna on pri ženi in otrokih svojih in svojih podložnih po protiklerikalnih, nekrščanskih postavah, tedaj ne bo izredil nikoli krepko korenjaških Slovencev, katoliških Slovencev, katoliško slovenskih Avstrijancev, temuč jim bo skrhal časno in večno srečo, ker obojne sreče najde vsak toliko več, kolikor bolj se da voditi po klerikalnih, krščanskih naukih. Mož ima najbrž liberalni list, v katerega je pisal, in se uči iz njega modrosti, na trnji pa ti ne raste grozdje. Brez truda lahko izve za katoliški slovenski ali pa katoliško nemški časnik. Za pravega katoličana ne velja drug.

Iz Jarenine. (Javna zahvala.) Kmečkemu bralnemu društvu v Jarenini so darovali vlč. gospod o. Henrik Rešek, oskrbnik na Jareninskem dvoru, 2. gld. zraven pa še zalagajo društvo ves čas njegovega obstanka z »Grazervolks-Blatt«, za kar njim za vse skupaj izreka najpristrčnejša zahvala in tisočkratni Bog plati.

Iz Št. Pavla. (Zahvala.) Podpisani odbor bralnega društva v Št. Pavlu v Savinjski dolini, izreka tem potom vrlim narodnim Zalčanom, za prijazen obisk našega občnega zborovanja, dne 26. grudna pr. leta, posebno pa še za denarno podporo v znesku 12 kron, katere so oni pri tej priliki skupaj zložili nam za nakup časnikov in gospodu Hausenbichlerju pa posebej za velikodušni dar 10 kron v naše društvene potrebe, ter tudi vrlim Braslovškim pevcem, ki so se svojim lepim petjem nas razveseljevali — najsrčnejšo zahvalo! Anton Kocuvan, tajnik. Jos. Vidic, predsednik.

Iz Ljutomerske okolice. (Nužno.) Pričakujemo, da slov. poslanci v prvej seji deželnega zbora vprašajo vlado zavoljo nepostavnega učiteljstva in pouka v šoli Sv. Petra. Učitelji so nepostavno umeščeni na tej šoli, zakaj dva, jeden pa prav gotovo ni zmožen slovensčine; pouk je nepostaven in brezpameten, ker se samo za nemščino briga. V tej šoli bodo učenci kmalu novi jezik skovali, morebiti tudi »Volapük«. Odgovor na tako vprašanje ima vlada gotovo že k redu, ali mi nismo s praznim odgovorom zadovoljni, mi zahtevamo djanja. Slovenski zastopniki, prej ne mirujte, da bo drugače, kakor je nekdaj katon v rimskem zboru zahteval z besedami: »ceterum censeo« — da se Kartago zruši, tako tudi vi ne mirujte, dokler ne bo drugače. Prej postavno učiteljstvo in potem bo mir!

Iz Št. Jurija ob juž. žel. (Nesreča na sv. večer.) Kolikokrat vendar čitamo v »Slov. Gosp.« in po drugih časopisih, ki se pripetijo pri nepredvidnem streljanju in vendar se naši nedorasli fanti ne spamejujejo in zopet in zopet se ponavljajo enake nesreče. Na tak način je ponesrečil na sv. večer dne 24. grudna, v Lokarjih pri Št. Juriju 17letni mladenič Anton Žvižaj. Da-si poprej nikdar ni imel v rokah kakšnega strelnega orodja, je na ta dan potem, ko so v hiši postavili božje jaslice, iz samega veselja in ves vnet za čast božjo še hotel streljati. Dobil je nekje prav slab samokres in ga parkrat srečno izstrelil. Domači so ga sicer svarili: fant ne streljaj, da se ne ponesrečiš, ker nisi orožja vajen, je ta vendar še samokres basal. Ali smrt mu je bila ravno na ta presveti večer odločena. Med tem, ko je čepel pred hišnimi vrati s kladivom po železu vdarjal, koje je nastavil v cev samokresa, češ, da bolj nabijem, bolj bo počilo, se samokres sproži, zažene tisto železo fantu v čelo s tako močjo, da se je celo v glavo zarinilo. Še le, ko je umrl, so ga izvlekli iz glave; bilo je 11cm dolgo in na koncu 3cm v premeru široko. Smrtno zadet se je toraj nadepolni mladenič zgrudil za zid in ni izpregovoril besede več. Možgani so mu stopili iz glave in med groznimi bolečinami je, spreviden s sve-

tim poslednjim oljem, izdihnil ob treh popolunoči svojo nedolžno, mladeniško dušo v največjo žalost starišem in celej rodbini. V sredo smo spremili truplo nepozabnega nam ranjcega do farne cerkve, kjer se je brala črna sv. maša in potem so prenesli fanti mrliča na mirodvor, kamor ga je spremljalo mnogo sorodnikov, ki so od daleč prišli in tudi mnogo domačega občinstva. Po običajnih molitvah zapeli so vrli Šentjurski fanti ranjcemu nagrobno: »Tihota v grobu dije«, kar mi je prav pohvalno omeniti. Bodi ponesrečenemu lahka zemljica! Tebi pa, dragi mladenič, sem nalašč to nezgodo bolj natanko povedal, da se boš tacihi nesreči spomnil, kedar te morebiti tudi po strelnem orodju miče. Pusti rajši to, česar ne poznaš, ubogaj stariše, ki te dobrohotno svarijo in vzemi namestu samokresa v roke molek in moli sv. rožni venec, pa se ti kaj takega zgodilo ne bo.

F. J. Ž.

Izpred Radgone. Dobro je, če človek na koncu starega leta pogleda nazaj, kaj je bilo dobrega, ali slabega, veselega ali žalostnega. Tako sem tudi jaz, gospod urednik, celi tečaj »Slov. Gospodarja« pregledal in sem našel, da je ravno leto, kar ste dobili častitko od Orehovega preroka. Vem, da se niste vstrašili njegove častitke. Kako bi se tudi, saj ste nam jo celo objavili! Ali bolje niste mogli temu možu krinke z obraza potegniti, kakor z njegovim lastnoročnim dopisom. Tudi za nas je prav koristno, ker se tako znamo bolje volkov ogibati, ki so v ovčiji obleki. Orehoveci in njegov boter, ki za Radgono stanuje, se strašno nad nami jezita, kateri »Slov. Gosp.« beremo. Gori omenjeni »boter« nam je že večkrat rekel, da mislimo, da nas bo »Slov. Gosp.« v nebesa spravil. Jaz bi pa vprašal, kdo pa bo naše »janičare« v nebesa spravil? Znabiti njihovi židovski časniki, ali pa njih »preroško življenje«. Dragi čitatelji, ne strašite se »janičarjev!« Glejmo, da ne bo premožne hiše, kjer ne bi »Gospodarja« brali!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj, Na c. kr. dvoru se delajo priprave za to, da se Nj. veličanstvo preseli za dalje časa v Budapešto. Ker je tudi ona prestolno in glavno mesto, zahteva ustava, da stanuje ondi cesar kot ogerski kralj nekaj časa v letu. — Ministra za državne finance, avstrijski pl. Plener in ogerski dr. Wekerle sta se porazumela gledé na novi denar ter vzame po tem država v letih 1894 in 1895 po sto milj. gold. državnih denarjev, po 1, 5 in 50 gold. izmed ljudij, namesto njih pa izda za 60 milj. zlata in za 40 milj. srebrnih kron med tjudstvo. Po takem pa pride že precej novega denarja med ljudi.

Češko. Pri 70 veleposestnikov izreče v kratkem javno, da so zoper koalicijo na Dunaju in torej njih poslanci ne ravnajo po njih volji, dokler podpirajo v drž. zboru vlado, ki stoji na podlagi koaliranih strank. Večina veleposestnikov pa to ni in torej njih izjava nima veliko moči. — Mladočeški poslanec dr. Črnohorsky je na sumu, da je bil v zvezi z nesrečno »Omladino« ter je že v preiskavi zavoljo tega.

Štajarsko. Pri zadnji volitvi v mestni zastop v Gradcu je bil izvoljen tudi nek »žgeč« Nemeč, ki sliši na ime Feichtinger, v mestnem zastopu pa so prišli na to, da ni prišel po pravi poti v zastop ter so volitev ovrgli. Možu pa je toliko malo do časti, da se se iz nova sili v zastop. Mogoče je neki, da v resnici zmaga, kajti njegovi stranki je sila potreben. — V Gradcu že imajo

šve drž. gimnaziji, ali sedaj bi radi še tretjo in najbrž jo tudi dobijo. Nemcem se ne odreče lahko kaka želja.

Koroško. Deželni zbor se je pričel še le včeraj, kakor po navadi; na dnevnem redu doslej ni zanimivih rečij. — V Celovcu se postavi hiša za slepce; prostora bode v njej za 15 ubožcev. — Šulverein vsiljuje svoje grose najrajši v slov. šole; govori se, da tudi šoli v Globasnici. Krajni šolski svet pa je v rokah slov. mož in ti bodo vedeli, kaj je storiti s tucim denarjem.

Kranjsko. Deželni zbor priporoča, naj se pravica do paše po gozdih tako uredi, da bode v resnici na korist gorenjskim kmetovalcem, ne pa, kakor je doslej, »pravica na papirju«. — Dež. predsednik, baron Heini, pravi, da se preredko prosi za posojilo, ki se daje brez obrestij tistim kmetovalcem, katerim je trtna uš vničila gorice, če si napravijo potem za denar ameriške vinograde. Najbrž je ljudem premalo še znano, da se dobi denar, ali pa se bojijo dolga, saj ne vedo, če jim ga bode moči kedaj plačati.

Primorsko. V novem odboru slov. čitalnice v Gorici sedi tudi naš rojak, Anton Santel, prof. na c. kr. gimnaziji. — V Kastvi je nova podružnica c. kr. kmetijske družbe; v njej so večinoma samo slov. kmetje in čč. duhovščina; laška gospoda se je ogiblje. — Minister za trgovino, grof Wurmbbrand, pride v nekaj dneh v Trst, da se prepriča, kaj še treba državi storiti za trgovino v Trstu, ako noče, da še bolj propade.

Hrvaško. Znani rodoljub, dr. Fran Rački, je v Zagrebu zbolel. Mož ima velike zasluge za hrvaško zgodovino, pa je že v visokih letih in zato je njegova bolezen nevarna.

Ogersko. Vlada je spravila pet novih, se ve, da liberalcev v hišo magnatov in hoče jih še več va-njo, predno pride ondi načrt postave o »civilnem zakonu« v posvetovanje. Novi udje ji pač naj pomagajo do večine o nesrečnem načrtu. — Katoliški shod se tedaj vrši v Budapešti dne 16. januarija; iz vseh krajev je doslej oglašanih že nad 3000 vdeleževalcev.

Vunanje države.

Rim. Papež Leon XIII. so poslali škofu v Antunu obširno pismo, v katerem govorijo o dolžnostih francoskih katolikov do posvetne oblasti, pa tudi o pravicah, ki jih smejo tirjati od nje.

Italijansko. Minister kraljeve hiše, Ratazzi, je dobil slovo in se pravi, da je to tirjal minister Crispi. Pravih uzrokov pa brž nihče ne pozna, samo toliko je neki resnica, da je šlo za denarje. — General Morra ima vso oblast v Siciliji v rokah, ali ne upa prav, da bode zadušil ustajo, ki se razteza že čez ves otok, general pa se sme zunesti le še na vojake, vse ljudstvo pa stoji več ali manj na strani ustajnih delavcev in kmetov. Tu tedaj teče gotovo kri, predno bode konec ustaje.

Francosko. Pri volitvah v senat ali v gosposko hišo drž. zbora je voljenih 78 republikancev in le 14 drugih. Zmaga na strani republike je torej sijajna. Kdor ima moč v rokah, njemu je pri volitvah zmaga skoro vselej lahka! — Zoper anarhista Vaillanta se vrši v Parizu sem od ponedeljka sodnijska razprava in obsojba bode gotovo na smrt, ni pa še gotovo, če se obsojba tudi izvrši, ker ni nihče umrl vsled one dinamitne patrone, katero je Vaillant vrgel v državno zbornico.

Anglija. Vojni minister je v drž. zboru naznanil, da se poslej v državnih tovarnah dela samo po osem ur na dan, plača delavcev pa ostane taka, kakor so jo imeli doslej, ko so delali po 10 ur. Če so pa delavci zmagali v drž. tovarnah, zniža se pač prejali slej delavcem tudi po drugih tovarnah delo na osem ur.

Nemško. V državnem zboru v Berlinu dobijo celo vrsto novih postav v sklepanje, vse pa merijo na več — davkov. Poslanci se njim nasproti držijo sicer kisló, ali kaj čejo? Denarja je državi treba in ona jih dobi le iz davkov; njim ostane tedaj le še glasovati za predloge. — Knez Bismarck je spisal »spomine iz življenja« in kdor ve, kaj je ta mož veljal svoje dni, lahko si misli, da so ti »spomini« za zgodovino veliko vredni.

Rusko. Grof Giers, minister za vnanje zadeve, vzaime vendar-le slovo od svoje službe. Tudi on ima za Rusijo velike zasluge, sedaj pa boleha in je že tudi v visokih letih. — Da pomnožuje ruska vlada svoje vojaštvo leto na leto, to je že resnica, ali iz tega še ne sledi, kar se piše v nemških listih, da Rusija misli na bližnjo vojsko. Če je druga država ne začne, ruski car je gotovo ne začne tako v kratkem.

Bolgarsko. Državne finance so precej slabše, v drž. kasah pomanjkuje denarja in davka ne plačuje ljudstvo v redu, ali kako tudi, ko trgovine ni, kinetje pa svojih pridelkov ne morejo spraviti v denar, ker ni kupea.

Srbsko. Predsednik v skupščini postane Pašić, doslej poslanik pri ruskem caru v Peterburgu. — Liberalna stranka vzdiguje zopet glavo, ali pri ljudstvu ne velja veliko, sedaj še za-njo ni doba. — Kralj Aleksander gre s pomladi na Francosko.

Tursko. Sultan je poslal več vojakov na mejo črnogorsko, da se zaduši roparstvo pri Albancih, ki radi zahajajo na rop čez mejo, v Črno goro.

Afrika. V Masavi, ki je pod italijansko oblastjo, še sicer ni miru, vendar pa tudi o kaki bitki ni poročila. — Kralj Behanzin ima sedaj hude ure ter se mora skrivati, vsak dan kje drugje, ako noče priti francoskim vojakom v pest.

Amerika. Admiral Mello, vodja ustajnih čet v Braziliji, je zbolel, vendar pa je šel na pomoč generalu Saraiva, ki se bori z vojniki braziljske vlade v Parani. — V Chicagu so imeli volitev župana in je izvoljen vrl katoliški mož, da-si je sicer mesto napol pagansko. Koliko pa je to mesto, lahko si povzame človek iz katol. cerkev, katerih je 108 po raznih delih mesta.

Za poduk in kratek čas.

Gledališče pri Sv. Petru pod Sv. Gorami.

Na Šentjanževo je prišla iz Kozja družba ljudij, ki so na Italijanskem doma in se Fumagali pišejo. Prišli so, da igrajo, kakor v mestih po gledališči. Drugi večer so kazali Kristusovo trpljenje. Mož sredne starosti je bil Kristus in njegovi ljudje so nadomestovali osebe, katere poznamo iz sv. pisma: apostole, Pilata, hlapce, Marijo, Veroniko, jokajoče žene itd. Na to je bil videti Kristus v tistem trenutku na Oljski gori krvavi pot potiti, ko ga pride angelj iz nebes tolažit. 2. Judež poljubi Kristusa, 3. hlapci zvežejo Kristusa, 4. ga bičajo, 5. ga kronajo, 6. Pilat si umije roke, 7. Judež se obesí, 8. Kristus pade pod križem, 9. sreča svojo žalostno mater, 10. tolaži Jeruzalemske žene, 11. Veronika mu poda potni prt, 12. ga slečejo, 13. ga pribijejo na križ, 14. vojak sune mrtvemu Kristusu na križi sulico v desno stran, 15. dajo Mariji mrtvo Kristusovo telo v roke, 16. Kristus v grobu.

Pri posameznih delih so prav ponatorno stali moški in ženske, Kristus in Marija sta se v lice držala primerno resnobno, hlapci so Kristusa, kakor se pričakuje, pošteno trdno zvezali in držali, tudi kronali in